

redili pri mogočnem slavlolu na Tržaški cesti narodni železničarji. Od prvega slovesnega pozdrava se je razvil proti mestu pester ter mogočen sprevod, ki se je ustavil na Glavnem trgu. Na dravskem mostu se mu je poklonil častniški zbor mariborske garnizije, nakar je bil glavni sprejem in pozdrav pred magistratom. Nagovoril ga je tedanji vladni komisar g. dr. Josip Leskovar, ženstvo v narodnih nošah mu je izročilo šopke. Poklonil se mu je tedanji škof dr. M. Napotnik, nakar je krenil regent v slovesno okrašeno magistratno dvorano k sprejemu nad sto odposlancev iz vseh v Mariboru zastopanih narodnih slojev. Vsaki deputaciji je stisnil vladar ro-

ko in si pustil tolmačiti, koga zastopa. Z nekaterimi je celo v vsej naglici izmenjal par prijaznih besed. Kakor hitro je bila poklonitev odposlanstev končana, se je podal regent na ogledno vožnjo po mestu, katero je odmevalo od pozdravnih vzklikov vladarju, ki se je mudil prvič na obmejnih tleh.

Opoldne je bilo v dvorani Narodnega doma slovesno kosilo, na katerega so bile povabljene najodličnejše osebnosti iz Maribora in okolice.

Popoldne 29. junija se je regent Aleksander z najboljšimi vtisi o severni meji vrnil z dvornim vlakom v Beograd.

človeka ter stopiti na novo pot, to se pravi: ne več brbljati, marveč misliti, ne več razpravljati, marveč delati. To ne bo šlo brez gmotnih in moralnih bolečin. Vlada vam bo morala naložiti več utesnitev. Ne bo več zadostovalo dajati miloščino, marveč bomo morali oddati tudi od tega, kar kdo smatra sebi za potrebno. Mnogoterim užitek se bomo morali odpovedati. Vrniti se bomo morali k stari navadi dela ter se zadovoljiti s skromnim dobičkom. Bolj kot na sebe bomo morali misliti na druge. Dogodki se naglo razvijajo. Toki dogodkov se bomo morali prilagoditi, če hočemo rešiti svojo bodočnost. Oseba, strankarska in pokrajinska nasprotja morajo izginiti ter se združiti v skupni vrhovni narodni in državni interes. Zberite se okoli zvezne vlade ter ji zaupajte! Upoštevajoč preteklost moramo odločno in hrabro gledati v bodočnost! — Kakor se poroča iz Rima, se pripravlja v Švici preureditev države v korporativnem (stanovskem) smislu.

Verska akcija med pravoslavnimi. Mislimo na pravoslavne Grke, ki se zadnji čas jako trudijo, da bi posnemali to, kar dela Katoliška akcija med katoliškimi verniki. Grki imajo dve organizaciji, ki se trudita za poživljanje krščanstva v javnem življenju. Ena nosi naslov »Apostolska služba« ter hoče apostolsko delovati osobito po večjih mestih. Izdaja poseben list, ki izhaja v preko 20.000 iztisih in ki brani in razširja namene te verske organizacije. V njenem programu je razširjenje božje besede, versko poučevanje otrok, skrb za delavce, vplivanje na takšne, ki se še niso

Po svetu

Smrtna nesreča italijanskega maršala in njegovih spremljevalcev. Maršal Italo Balbo je bil že nekaj let guverner italijanske afriške kolonije Libije. Spadal je med najbolj delavne vodilne osebnosti italijanske politike in je bil znan kot eden najboljših letalcev. Med nekim letalskim poletom v Tobruku v Libiji se je zrušilo 29. junija v plamenu letalo, ki ga je vodil sam maršal. Balbo je bil z vsemi člani posadke, ki so bili na letalu, takoj mrtev. Obenem z maršalom je bilo ob življenje devet ljudi, ki so potovali v službenih poslih v Tobruk. Maršalovo letalo je zadelo med vožnjo nesreča in ne gre za sestrelitev od strani An-

gležev. Radi nenadne izgube maršala Balba, ki je užival velik ugled, so naslovili vodilni evropski politiki na italijanski imperij sožalje. Rajni maršal je bil dobro poznan vsemu svetu radi preokooceanskih poletov, katere je organiziral in so prinesli italijanskemu letalstvu veliko slavo.

Švica se duhovno obnavlja. Švicarska zvezna vlada je izdala oklic na ljudstvo, v katerem poudarja, da se bodo morale agrikultura (poljedelstvo), industrija, trgovina in obrt na novo orientirati. Preorientirati pa se tudi morajo ljudje. Vsak izmed nas, tako se pravi doslovno v tem oklicu, mora sleči starega

Ameriški admiral Harold Stark se bori za povečanje amer. mornarice Italijanski prestolonaslednik Umberto, poveljnik ital. zapadne armade Predsednik svobodnega angleškega dominiona Irske, De Valera Ministrski predsednik Litve Merlys, ki so jo zasedli Rusi

na, kjer sem, je zelo čedna in tiha. Plačam za vse vkup dva goldinarja na dan; tako mi bo segel denar še za več mesecev. Letoviščarji, ki še tu stanujejo, so prijazni, mirni ljudje. Najbolj seznanila sem se z neko nemško družino iz Amerike; so protestanti, pa prav ljubeznivi: gospod in gospa, gospejina mati in šestletna hčerka. Gospod se piše Majer in ima v Ameriki veliko tovarno. Svojo ženo, ki je prava krasotica, ampak hudo jetična, ima silno rad. Pred dvema tednoma se ji je ulila kri; odtlej mora ležati. Gospod presedi ves dan pri nji in se ne zmeni ne za dekletce ne za taščo. Dekle je ko živo srebro. K materi je ne puščajo, babico trga po nogah, tako da se komaj premika, in tako so bili vsi veseli, da sem se jaz jela za otroka brigati. Vsako jutro grem ponjo, jo peljem na sprehod, ji pripovedujem pravljice, zraven jo učim slovenski, in se igram z njo. Dekle se me je tako navadilo, da hoče biti zmerom pri meni in se joče, če me ni. Kliče me za »teto Tilko«; menda ji je oče tako velel. Ker se z otrokom toliko pečam, sem se vsej družini tako približala, da me imajo kakor za svojo. Gospod bi se mi rad na vse načine zahvalil. Pa ni potrebno. Saj me Lidija spominja moje Ančke in mi je kar nekam laže pri srcu, ko imam otroka pri sebi.

Se z nekom sem se seznanila. Tu je na letovišču neka gospa iz Gorice. V Gorici ima trgovino in me vabi, naj pridem o novem letu k nji za kuharico.

Ne zameri, ljuba Trezika, da Ti o sebi toliko pripovedujem! Saj nimam na vsem božjem svetu nikogar, ki bi se mu mogla izpovedati, kakor Tebe. Ti si mi sestra in prijateljica. Vsak dan in vsako uro mislim nate in tudi Tvoje matere ne bom nikoli pozabila. Zbogom!

Prisrčno Te pozdravlja

Tvoja Tilka.

Katro lepo pozdravi in moja otroka poljubi!»

*

»Sentanel dne 20. oktobra 1890.

Ljuba Tilka!

Že pred dvema tednoma sem Ti hotela pisati, pa je bilo dobro, da Ti nisem, ker bi Te bila po nepotrebnem vznemirila. Tudi danes Ti bom le kratko sporočila, kar je najpotrebnejše.

Tvojega očeta je 5. oktobra zadela kap. Desna stran jim je mrtva. Toda ves čas so pri sebi in tudi govorijo lahko. Ker že dva tedna ni bilo nič hujšega, ni več nevarnosti. Začuda pa od takrat, ko jih je kap zadela, revmatizma ne čutijo več. Doktor Silan, ki vsak drugi dan prihaja, trdno upa, da jih bo spravil spet na noge; le tega se boji, da bodo ostali trdi.

Jaz nisem več v trgovini, namesto mene so dobili drugo za ta čas, jaz pa moram streči očetu, ker nobene

jem poznal določbe, ki sličejo razmeram v današnjih vojujočih se državah. Bilo je med drugo punsko vojno, ko je Rim zavoljo katastrofalnega poraza pri Kanah zašel v strašno nevarnost. Zdelo se je, da je kartaginska vojska pod vodstvom Hanibala, ki je tvegala pohod čez Alpe, odločila zmago sebi v prid. V tistem času je Rim zbral vse svoje moči. Nastala je tedaj prvič vojna zakonodaja, ki je prisilila tudi ljudi doma k omejitvam. Njene določbe so se obračale, kar je značilno, v prvi vrsti na ženske. Nobena ženska ni smela imeti več kot 21 gramov zlata, vse ostalo je morala oddati državi. A tudi glede obleke so se morale ženske omejiti. Med drugim so jim n. pr. prepovedali nošnjo pisanih

dokopali do spoznanja resnice, utrjevanje dijakov v veri in izvrševanje dobrih del. Druga organizacija pod naslovom »življenje« pa širi češčenje Matere božje ter hoče versko preurediti družine po vzoru Svete družine. Zgled Matere božje naj bi grškemu ljudstvu pokazal, kako lepo je družinsko življenje, če je pod varstvom Matere božjega Zveličarja!

Mrzlično oboroževanje Rusije. Rusija je uvedla v sedemdnevni tednu osemurni delavnik. Z novim zakonom je prepovedano vsako svojevoljno menjavanje zaposlitve ali selitev iz enega v drugo podjetje. Plače delavcev ostanejo kljub podaljšanemu delovnemu času in spremenjenim razmeram dosedanje. Pospešitev dela gre za tem, da se napno vse sile za povečanje vojne industrije. Rdeča armada, pomorstvo in brodogradnja potrebujejo nujno več tankov, več letal, več topov, več granat, več bencina in lokomotiv. Vse to je potrebno za obrambo Rusije.

Japonski apetit po francoskih in holandskih kolonijah. Prvi, ki so se lotili koj po zlomu Francije njenih kolonij, so bili Japonci. Japonske čete, ki se že nekaj let vojskujejo na Kitajskem, so vdrla v francosko Indokino, ki meji na Kitajsko na jugu. Prodrle so nekaj sto kilometrov v notranjost in niso našle nikjer na resen odpor. Francija ni vzdrževala

la v Indokini nobenih vojskih sil, razen policijskih, ki se Japoncem ne morejo uspešno postaviti v bran. Obstaja resna nevarnost, da bodo Japonci brez posebnih težav zasedli vso Indokino. Zdi se tudi, da delajo Japonci v popolnem sporazumu z Nemčijo in Italijo, ki sta jim prepustili na Daljnem vzhodu proste roke. Dalje stopajo Japonci očitno na plan z zahtevo o popolni neodvisnosti južnovzhodne Azije od evropskih sil. Za Japonce je napočil trenutek, ko lahko uresničijo svoje stare

težnje. Japoncem gre tudi za Holandsko Indijo, katere po padcu Holandije ne sme pasti v roke kaki evropski velesili. Iz pisanja japonskih listov je mogoče razbrati, da se bo Japonska popolnoma priključila osi Rim-Berlin in igrala veliko vlogo tudi v primeru spopada Nemčije z Rusijo. Zedinjene države Severne Amerike stoje zaenkrat tudi še ob strani in še niso zavzele nobenega stališča do najnovejših japonskih osvajalnih korakov v francoski Indokini ter glede Holandske Indije.

Položaj Italije v Afriki

Prve italijanske kolonije v Afriki

Afriški svet je bil že porazdeljen, ko je začela Italija po svoji zemljepisni legi upravičeno obračati oči proti Afriki. Najprej ji je uspelo, da se je usidrala na ozki obmorski obali v Eritreji ob Rdečem morju in v puščavski Somaliji med angleško Kenijo in rtom Guardafui. Nadaljnji vojaški poskus te kolonije razširiti, je propadel, ker je bil italijanski general Baratieri od abesinskega cesarja Menelika premagan.

Šele leta 1912. je italijanska kolonialna misel zopet oživelila ter pritisknila v ospredje. Italija je začela vojno s Turčijo. Ob tej priliki

si je priborila Tripolis in Kirenajko, morsko obalo med francoskim Tunisom in Egiptom. Enkrat priboreno obalo je širila Italija dalje proti jugu v puščavo in je iztrgala arabskim plemenom veliki oazi (zelen otok v puščavi) Mursuk in Kufra. Osvojena pokrajina je segala do 1000 km v notranjost Afrike, meja napram Egiptu je dolga celo 1300 km, obljubljena pa je bila samo morska obala. Vse ostalo je zavzemala Libijska puščava.

Obramba italijanske Libije

Od leta 1913. naprej so Italijani izvršili po teh puščavah ogromno kolonialno delo. Me-

Italijanski prestolonaslednik Umberto nadzira čete v polni bojni opremi. Umberto je poveljnik severnega armadnega zbora

Iz Abesinije pregnani cesar Haile Selassie zopet stopa v ospredje. Upa namreč, da bo zopet zasedel abesinski prestol

Znamenita pariška Sacre-Coeur cerkev na Mont Martru v Parizu. Pred predajo Pariza je bila vedno polna molilcev

Orjaški kip, ki je bil postavljen v francoskem pristanišču Boulogne kot spomin na izkrcanje angleških čet med svetovno vojno

oblek. Posebna določba je končno odredila, da ženske v mestu in njegovi bližnji okolici ne smejo uporabljati voz. Konji so bili tedaj potrebni vojaški in isto tako vsa mogoča vozila, tako da je vsaka vožnja civilistov pomenila trošenje dragocenih vojskih potrebščin. Šele po dvajsetih letih, ko rimski imperialni sili ni pretila nobena nevarnost več, so te zakone razveljavili. Ženske so bile tega seveda vesele.

Najstarejši top. Najstarejši ladijski top na svetu so ujeli nedavno ribiči iz Calaisa ob severni francoski obali v svoje mreže. Dolg je nekaj več nego meter, a ko so ga očistili rje, so opazili, da je bil še nabit. V cevi sta bila amonit in s konopljevinno obložena svinčena

druge niso hoteli. Večkrat že sem jih vprašala, ali naj pišem Tebi, da bi Ti prišla. Pa jim ni po volji. Ni potreba, pravijo, češ da jim gre že na bolje. Zdi se mi, da se bojijo novih prepričkov s Končnikom, če bi se Ti vrnila. Ker sem zdaj toliko s Tvojim očetom, jim večkrat pripovedujem o Tebi, kako hudo Ti je. Dejala sem jim tudi, da Te v testamentu ne smejo pozabiti. Nato so mi rekli, da so testament že spisali in ga ne bodo spreminjali in da niso tako bogati, kakor ljudje mislijo, in da morajo tudi za naslednika skrbeti, da se ne bo na prazno usedel; nekaj malega da so Ti itak tudi še namenili. Tvojega brata Urha se bojijo — tako se meni zdi, Urh — to Ti moram reči — pa je Tebi nasproten.

Tu neki dan pa so kar sami začeli, češ da bi že šele radi zate tudi kaj storili, pa ko jim je roka trda in ne morejo pisati. Svetovala sem jim, naj pokličejo tri zanesljive priče in naj pred njimi povejo svojo voljo. Popoldne je prišel moj ženin doktor Silan nanje gledat. S tem so se zmenili, naglo je odšel in ko se je čez pičlo uro vrnil, so prišli za njim gospod župnik in čez nekaj časa še špetinov Matija. Kvečjemu pet minut so bili ti trije pri očetu sami v sobi. Ko so prišli od njih, se je špetinov Matija držal, kakor da je grenko vođo pil, onadva pa se nista ne s pogledom izdala. Da so Ti oče nekaj odmenili, to je gotovo. Prav dosti ne bo — tisoč goldinarjev pa upam, morda tudi dva tisoč... Več Ti

danes ne morem pisati, ker moram zdaj k očetu. Napiši jim nekaj kratkih prisrčnih besed! Ne omenjaj pa prejšnjih razprtij, tudi se ne zahvaljuj in ne izdajaj se, da o tem testamentu kaj veš! Toliko napiši, da jim izpričaš svojo otroško vdanost... In še enkrat: zaradi očetove zdravja si lahko čisto mirna! Zdaj ni nobene nevarnosti.

Prisrčno Te pozdravlja

Tvoja Trezika.*

*Brezje dne 1. novembra 1890.

Ljuba Trezika!

Ne zameri, da Ti na Tvoje ljubo pismo šele danes odgovarjam! Vest o očetovi bolezni me je hudo zadela. Ker mi medtem nisi pisala, da bi se jim bilo poslabšalo, sem spet nekoliko pomirjena. Včeraj sem očetu pisala; upam, da sem pravo zadela. Tebi se prisrčno zahvalim za vso ljubezen in dobroto. Bolj ko denar, ki so mi ga oče morda zapisali, me veseli Tvoje prijateljstvo. Zaradi sebe se denarja itak ne veselim, ampak kvečjemu zaradi otrok. Upam namreč, da se bom kmalu postavila na svoje noge...

Zdaj poslušaj, zakaj Ti nisem takoj odgovorila! Tudi tu smo marsikaj hudega doživeli. Dne 24. oktobra je